

ALGEMEEN

De winter staat voor de deur en iedereen is vollop aan het werk. Hoog tijd voor een nieuwsbrief over de recente ontwikkelingen van het Reflex onderzoek. In deze nieuwsbrief willen wij de gelegenheid nemen om jullie te informeren over de stand van zaken met het onderzoek, afgeronde centra, en een aantal interessante publicaties van ons team.

REFLEX is een onderzoeksproject naar een groepsbehandeling van verminderd inzicht in schizofrenie.

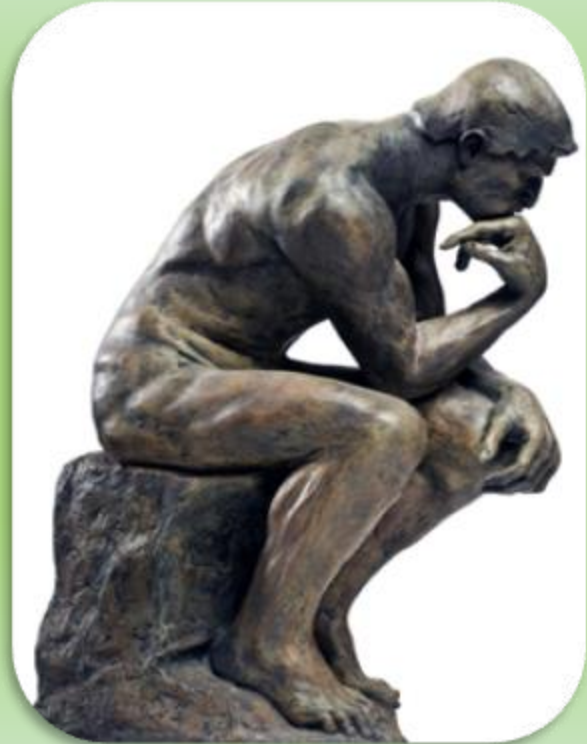
Er nemen acht centra aan deel:

- *Lentis Groningen*
- *Universitair Centrum voor Psychiatrie UMCG*
- *GGZ Friesland, Leeuwarden*
- *Parnassia Den Haag*
- *GGZ Drenthe, Assen en Emmen*
- *GGZ Noord-Holland-Noord te Schagen*
- *GGZ Centraal, Ermelo en Amersfoort*

STAND VAN ZAKEN

In **GGZ Centraal**, locatie Amersfoort en Ermelo is de werving in volle gang en er wordt hard gewerkt om de laatste 5 deelnemers te vinden zodat de training kan beginnen. We zijn hier erg blij mee en hopen binnenkort te kunnen starten; we zijn er bijna!

In **GGZ Drenthe** locatie Assen zijn we voor de derde keer vol enthousiasme bezig om deelnemers te werven voor een nieuwe groep. De intakes zullen binnenkort plaatsvinden en we hopen weer met minimaal 10 deelnemers te gaan starten.

AFGERONDE CENTRA

We zijn al 3 jaren bezig met het REFLEX onderzoek en inmiddels zijn er een aantal centra waar het onderzoek is afgerond. We willen iedereen hartelijk danken voor alle moeite, inzet, en natuurlijk de prettige samenwerking.

Onderstaand vindt u de centra waarbij het REFLEX onderzoek compleet is afgerond, inclusief alle metingen:

- GGZ Friesland, Leeuwarden
- Parnassia, Den Haag
- GGZ Noord-Holland-Noord, Schagen

RECENTE PUBLICATIES

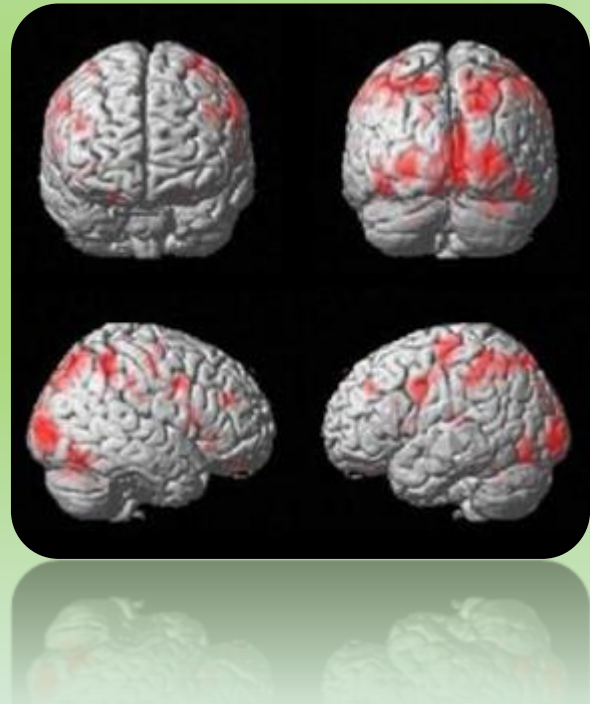
“Onze onderzoeksgroep heeft niet stil gezeten. Tijdens het Reflex onderzoek zijn er meerdere artikelen gepubliceerd die betrekking hebben op het onderzoek naar inzicht en schizofrenie.”

Verandering in inzicht tijdens therapie van psychotische stoornissen: een meta-analyse. Pijnenborg, G. H. M., van Donkersgoed, R. J. M., David, A. S. & Aleman, A. *Schizophrenia Research*

In deze meta-analyse vonden wij dat er niet veel onderzoek gedaan is dat zich concentreert op het behandelen van het verbeteren in inzicht. Het onderzoek dat zich hier wel op concentreert ondersteunt de mogelijkheid dat therapie inzicht kan verbeteren en dat het een potentieel therapeutisch doel is. Wanneer de effecten van specifieke interventies, zoals CGT en psycho-educatie, afzonderlijk worden bekeken, wordt duidelijk dat er ruimte is voor verbetering. We hopen hieraan met REFLEX een bijdrage te kunnen leveren.

Inzicht in Schizofrenie: betrokkenheid van het zelfreflectie netwerk? van der Meer, L., de Vos, A. E., Stiekema, A. P., Pijnenborg, G. H., van Tol, M. J., Nolen, W. A., David, A. S., & Aleman, A. *Schizophrenia Bulletin*

In dit onderzoek hebben we door middel van fMRI onderzoek gevonden dat bepaalde gedeeltes van het brein (die een rol spelen in zelfreflectie, het onderscheiden tussen zelf en anderen, en bron toekenning) een verband tonen tussen zelfreflectie en inzicht in patiënten met schizofrenie. Deze bevinding ondersteunt het model van het REFLEX onderzoek, waarin wij proberen inzicht te verbeteren door het vergroten van zelfreflectie.

Inzicht in schizofrenie: het verband met empathie. (Pijnenborg, G. H., Spikman, J. M., Jeronimus, B. F. & Aleman, A.) *European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience*

In dit onderzoek is er bewijs gevonden dat zowel affectieve empathie, als Theory of Mind, een unieke bijdrage leveren aan inzicht van mensen met schizofrenie. Dit suggereert dat inzicht verbeterd zou kunnen worden, als men patiënten leert empathie te tonen voor de gevoelens van andere mensen op cognitief en affectief niveau. Dit is een van de doelen van het REFLEX onderzoek.

WAT WE NOG MEER KUNNEN VERWACHTEN...

Zelfstigma en de relatie met victimisatie bij mensen met een psychotische stoornis. Horsseelenberg, E., Pijnenborg, G. H. & van Busschbach, J.

In dit onderzoek gebruiken we baseline REFLEX data, om meer inzicht te krijgen in de samenhang tussen zelfstigma en victimisatie, waarbij de invloed van inzicht, zelfvertrouwen en ernst van de klachten ook wordt meegenomen. We zijn begonnen met de data verwerking en eerste analyses, en hopen begin volgend jaar de resultaten compleet te hebben. Onze wens is om op basis van de resultaten een interventie te kunnen ontwikkelen voor mensen met schizofrenie om de negatieve effecten van zelfstigma en victimisatie te doen afnemen.

EEN LAATSTE MEDEDELING

Marieke Pijnenborg: “Als hoofd onderzoeker heb ik de afgelopen tijd met veel energie en plezier aan REFLEX gewerkt. Geweldig dat de laatste groepen nu gaan draaien en dat we binnenkort de effecten kunnen gaan bekijken. Voorlopige analyses laten een positief effect van REFLEX op cognitief inzicht zien. Spannend of dit effect ook in de eindanalyses overeind blijft! In elk geval wil ik nu alvast alle therapeuten en contactpersonen bedanken. Het was heel erg leuk om zoveel geïnspireerde collega's te leren kennen. Nu op naar de eindfase.”

MEDEWERKERS VAN REFLEX

Sinds de laatste nieuws brief hebben we afscheid moeten nemen van enkele werknemers, maar er zijn uiteraard ook weer nieuwe enthousiaste medewerkers aan ons team toegevoegd. Onderstaand vindt u de huidige medewerkers van het REFLEX team.

Marieke Pijnenborg (Universitair Docent, GZ- psycholoog en hoofdonderzoeker)
g.h.m.pijnenborg@rug.nl

Annerieke de Vos (Promovendus, psycholoog en onderzoeks coördinator)
annerieke.de.vos@ggzdrenthe.nl

Joanneke Bruins (Psycholoog
werkervaringsplaats)
joannekebruins@hotmail.com

Stephanie de Vries (Psycholoog)
stefaniedevries@hotmail.com

Merel Prikken (Master student
psychologie /onderzoeksstage)
merelprikken@gmail.com

Lotte Fidder (Master student psychologie
/onderzoeksstage)
lotte_fidder@hotmail.com

Laura Steenhuis (research master student
psychologie/onderzoeks assistent)
Laura.steenhuis@hotmail.de